

Sygn. akt VU 244/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Beata Łapińska

Protokolant st. sekr. sądowy Karolina Rudecka

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku W. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

na skutek odwołania W. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 23 stycznia 2015 r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 244/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 stycznia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy W. B. prawa do emerytury.

W odwołaniu od powyższej decyzji, złożonym dnia 23 lutego 2015 roku, W. B. wniósł o przyznanie żądanego prawa z uwagi na to, że przepracował wymagane 15 lat w warunkach szczególnych.

Na rozprawie w dniu 26 listopada 2015 roku wnioskodawca sprecyzował odwołanie wnosząc o zaliczenie do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia od 4 maja 1972 roku do 30 czerwca 1989 roku w Fabryce (...) w Z. na stanowisku blacharza oraz okresu prowadzenia działalności gospodarczej od 1 czerwca 1990 roku do 6 stycznia 1998 roku w zakresie blacharstwa i lakiernictwa pojazdów samochodowych.

ZUS wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W. B., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 16 stycznia 2015 roku kolejny wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Poprzedni wniosek o emeryturę z dnia 7 października 2014 roku został rozpoznany przez ZUS odmownie decyzją z dnia 21 października 2014 roku.

(dowód: wnioski o emeryturę z dnia 7 października 2014 roku k. 1-4 i z dnia 15 stycznia 2015 roku k. 1-4, decyzja ZUS z dnia 21 października 2014 roku k. 17 w aktach ZUS)

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący ponad 25 lat. Niekwestionowany przez ZUS okres zatrudnienia wnioskodawcy w szczególnych warunkach wynosi łącznie 2 lata i 6 miesięcy. Jest to okres zatrudnienia od 8 sierpnia 1969 roku do 6 lutego 1972 roku w (...) Oddziale (...) w K..

Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

(okoliczności niesporne)

W okresie od 4 maja 1972 roku do 30 czerwca 1989 roku wnioskodawca był zatrudniony w Fabryce (...) w Z.. W świadectwie pracy wystawionym pracodawca podał, że w ww. okresie wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku blacharza.

(dowód: świadectwo pracy k. 5 w aktach ZUS)

(...) w Z. zajmowała się produkcją maszyn odlewniczych. Wnioskodawca pracował w tej fabryce na stanowisku spawacza w wydziale blacharni i spawalni. Do jego obowiązków należało cięcie blachy na gilotynie, zaginanie jej na zaginarnie i szlifowanie osłon szlifierką. Ponadto zdarzało się przytrzymywał blachę spawaczom podczas spawania.

(dowód: zeznania wnioskodawcy k. 7-8, 9 w aktach sprawy)

Fabryka (...) w Z. nie wystawiła wnioskodawcy świadectwa pracy w warunkach szczególnych.

(okoliczność niesporna)

W okresie od 1 czerwca 1990 roku do 6 stycznia 1998 roku wnioskodawca prowadził działalność gospodarczą w zakresie blacharstwa i lakiernictwa pojazdów samochodowych.

(dowód: potwierdzenie k. 18-19 w aktach ZUS, zeznania wnioskodawcy k. 7-8, 9 w aktach sprawy)

Sąd Okręgowy ocenił i zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015r., poz. 748 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (tj. poniżej 65 lat dla mężczyzn). Ustęp 4 art. 32 stanowi zaś, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Stosownie do art. 184 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustaw (tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia). Należy dodać, że warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale wykonuje prace o jakich mowa w rozporządzeniu (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Brak takiego świadectwa nie wyklucza jednak dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udawdaniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412), dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Spór pomiędzy stronami, w związku z zarzutami podniesionymi przez wnioskodawcę w odwołaniu, ograniczał się do faktu, czy ma on wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, a w dniu (...) 2012 roku ukończył 60 lat i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Organ rentowy uznał że wnioskodawca nie spełnia przesłanki zatrudnienia w warunkach szczególnych co najmniej przez 15 lat. Wnioskodawca twierdził zaś, że legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych, albowiem pracował w takich warunkach także okresów zatrudnienia od 4 maja 1972 roku do 30 czerwca 1989 roku w Fabryce (...) w Z. na stanowisku blacharza. Ponadto wskazał, że do stażu pracy w warunkach szczególnych powinien zostać zaliczony okres od 1 czerwca 1990 roku do 6 stycznia 1998 roku, kiedy prowadził on działalność gospodarczą w zakresie blacharstwa i lakiernictwa pojazdów samochodowych.

W ocenie Sądu Okręgowego zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do uwzględnienia odwołania wnioskodawcy i przyznania mu prawa do emerytury ze względu na wykonywanie pracy w warunkach szczególnych.

Jak chodzi o pierwszy ze spornych okresów zatrudnienia, tj. okres od 4 maja 1972 roku do 30 czerwca 1989 roku w Fabryce (...) w Z., to wskazać należy, iż nie jest możliwe jego zaliczenie do stażu pracy w warunkach szczególnych. W okresie tym, jak wynika z zeznań samego wnioskodawcy, pracował on bowiem na stanowisku blacharza i wykonywał głównie prace blacharskie polegające na cięciu i zaginaniu blachy na gilotynach i zaginarkach i przytrzymywaniu blachy podczas spawania przez spawaczy. Zatrudnienie na stanowisku blacharza znajduje także potwierdzenie w wystawionym wnioskodawcy świadectwie pracy. Nie powinno zaś budzić wątpliwości, że prace blacharskie nie są pracami wykonywanymi w warunkach szczególnych, albowiem nie są wymienione ani w załączniku A, ani załączniku B do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Bez wpływu na powyższe pozostaje okoliczność, że wnioskodawca zajmował się także szlifowaniem blachy, które to prace mogłyby uznane za prace w warunkach szczególnych. Prac tych wnioskodawca nie wykonywał bowiem stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13 marca 2013 roku, III AUa 1069/12, LEX nr 1312031).

Wbrew twierdzeniom wnioskodawcy zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych nie mógł podlegać także okres od 1 czerwca 1990 roku do 6 stycznia 1998 roku, kiedy prowadził on działalność gospodarczą w zakresie blacharstwa i lakiernictwa pojazdów samochodowych.

Jak wynika bowiem z treści art. 184 ust. 1 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz § 1 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze prawo do emerytury w obniżonym wieku przysługuje jedynie osobom, które wykonywały pracę w warunkach szczególnych w reżimie pracowniczym. W przedmiotowej sprawie wnioskodawca w okresie od 1 czerwca 1990 roku do 6 stycznia 1998 roku nie posiadał zaś statusu prawnego pracownika, co wyklucza rozciągnięcie przytoczonej regulacji na jego osobę (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 25 czerwca 2015 roku, III AUa 1159/14, Legalis).

Biorąc pod uwagę powyższe uznać należało, iż w toku procesu wnioskodawca nie wykazał, by spełnił przesłankę wykonywania pracy w warunkach szczególnych w ilości co najmniej 15 lat. Fakt ten skutkował koniecznością przyjęcia, że skarżący nie spełnia wymaganych prawem warunków do uzyskania prawa do emerytury zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, uznał odwołanie za nieuzasadnione i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.